

3

NOVI MAGAZIN

3. XI 2016.

BROJ 288

ISSN 2217-5628

9 772217 562008 >

Sajam knjiga

**Uspeh knjige,
neuspeh
izdavača**

Veselin Vukotić

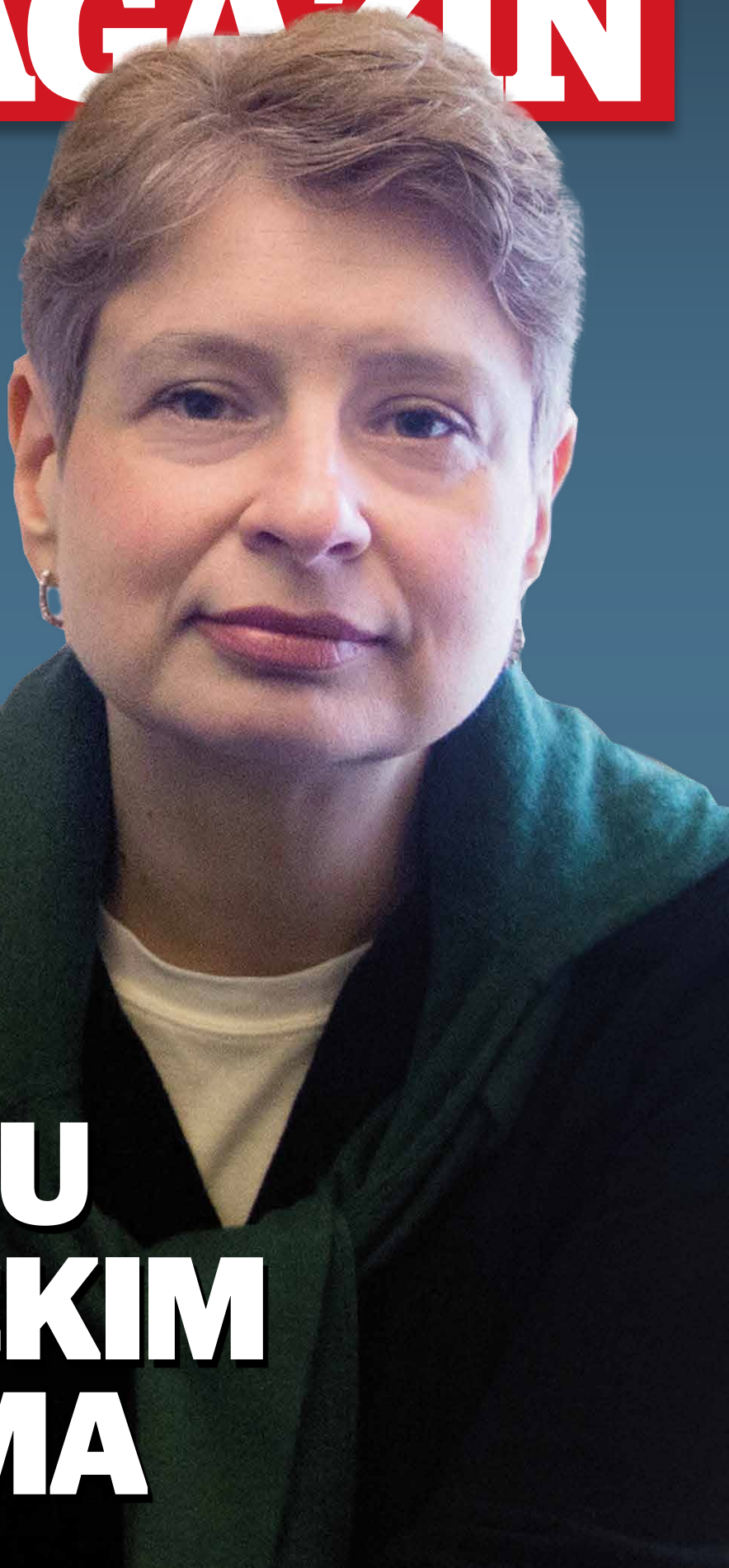
**Dole državne
škole**

Prilog

**Srbija - Kosovo:
Izazovi
normalizacije**

**Nina Hruščova,
profesor
međunarodnih
odnosa**

**ULOGA
PUTINA U
AMERIČKIM
IZBORIMA**

Ameriku stiže išč

Nina Hruščova je unuka Leonida Hruščova, najstarijeg sina sovjetskog premijera Nikite Hruščova, zaslužnog za raskidanje sa Staljinovim nasleđem i relativnu liberalizaciju zemlje tokom hladnog rata. Leonid Hruščov je poginuo kao pilot u Drugom svetskom ratu, nakon čega je Nikita usvojio dvogodišnju Juliju, Nininu majku. Julija je tako odrasla kao Nikitina ćerka, a Nina kao njegova unuka.

Odrastanje u okrilju svetski važnog lidera primećuje se i danas. Nina Hruščova je otvorena, vrlo direktna – ono što bi Amerikanci nazvali “no nonsense”, široko obrazovana i hrabra.

Hruščova radi kao profesorka međunarodnih odnosa i dekanica za nastavu na New School u Njujorku, gde predaje medije, sa akcentom na dekonstruisanju propagande. Kancelarija profesorke Hruščove podseća na muzej velika spina. Iz jednog ugla se smeši lutkica Dika Čejnija, potpredsednika u administraciji Džordža Buša za koga mnogi veruju da je bio predsednik u senci, u drugom je maska Kim Džong Ila, bivšeg lidera Severne Koreje, dok je na podu tepih s likom Vladimira Putina, koji je profesorka Hruščova dobila od njegovih pristalica.

Tokom razgovora za Novi magazin Nina Hruščova je više puta rekla kako joj je drago što govori baš za medij iz Srbije, jer su nama teme o kojima ona priča mnogo bliskije. Zajedničko komunističko nasleđe je, sudeći prema njenim rečima, potrebno da bi se razumele nijanse kad su u pitanju današnji američki kandidati na predsedničkim izborima, a američka publika upravo te nijanse često nije u stanju da prepozna.

U poslednje vreme su sve glasnije optužbe da se Rusija meša u izbore u Americi, i

Profesorka međunarodnih odnosa i medija, sa akcentom na dekonstruisanju propagande, Nina Hruščova, oslonjena na poreklo, znanja i veštine stečene i odrastanjem uz dedu Nikitu Hruščova, u razgovoru sa **Marijom Šajkaš** analizira aktuelnu predsedničku kampanju u SAD, odnose među najmoćnijim zemljama sveta i njihovim liderima, ali i javno mnjenje

to se prevashodno odnosi na hakovane mejlove Demokratske stranke, koje u nastavcima objavljuje Wikileaks. Šta mislite o tome?

To je komplikovano pitanje na koje je kratak odgovor – i da i ne, ali budući da ovaj intervju ne pravimo za američke novine, u razgovor možemo da unesemo i nijanse. Iako trenutno svi tvrde da su Rusi hakovali imejlove Hilari Klinton, pre svega treba reći da to za sada nije dokazano. Dalje, lično verujem da oni to verovatno jesu uradili, ali ne da bi naškodili jed-

noj strani. Meni liči da su hakovali ne samo Demokratsku nego i Republikansku stranku.

Kremlj, da tako kažemo, pruža jednaku šansu svima. Informacije se skupljaju i onda se procenjuje kako je i kada najbolje da budu upotrebljene. Dakle, ne kažem da su to oni uradili, ali mislim da je moguće da jesu.

Da li je moguće govoriti o motivima?

Ako je Rusija zaista umešana, onda je to zbog toga da bi se Hilari Klinton poslala poruka. U smislu – ako smo neprijatelji, i ako ćeš da ideš protiv nas, mi možemo da budemo veoma opasni. Hilari Klinton, nažalost, nastavlja da Putina naziva Hitlerom i to je velika greška. Stoga je upozorenje – ako nastaviš da ideš protiv nas biće krvi. Trampu ovakva upozorenja nisu potrebna. Zato verujem da ukoliko i postoje informacije o njemu, one nisu puštene u javnost.

U Rusiji je moguće čuti i ovakav argument – Amerika se meša u izbore u Rusiji. Ili u izbore u Ukrajini. Mešati se u tuđe izbore jedino ima smisla ako je ta zemlja nedemokratska. Kakva je onda Amerika demokratija ako ste tako nesigurni u svoje demokratske principe? Lično mislim da, ako postoje problemi sa demokratijom u Americi, te probleme nije izazvao Putin.

Sa druge strane, Putin je KGB i dovoljno je pametan da iskoristi probleme ako ih stvarno ima. I verujem da on ne misli da radi išta neobično. Od ljudi s kojima je Putin blizak čula sam da on iskreno ne razume, ako Amerika može da se meša u izbore u drugim zemljama, zbog čega to ne bi mogla da radi i Rusija!

Pomenuli ste poljuljanost američke demokratije?

O tome pričam studentima na časovima propagande. Svojevremeno

---

Od ljudi s kojima je Putin blizak čula sam da on iskreno ne razume, ako Amerika može da se meša u izbore u drugim zemljama, zbog čega to ne bi mogla da radi i Rusija!

Iščaćšena stvarnost

meno je, tokom intervencije u Iraku, Čejni ozbiljno govorio kako je ameriĉko oruĉje – “oruĉje za masovnu ljubav”, dok druge zemlje imaju “oruĉje za masovno razaranja”. To su osnove za ovo Ńto se dogaĉa danas. Otuda i pitanje da li je moguće da je demokratija u Americi toliko krhka da lako moĉe da bude destabilizovana? I tu se onda vraćamo na predsedniĉke izbore.

Mislim da ameriĉka demokratija trpi mnogo viŃe od Donalda Trampa, koji, budući da je rijali-

ti zvezda, na skupovima govori stvari koje će mu podići TV rejting bolje od bilo kakvog Putina. No, Amerika nastavlja da Rusiju

---

Putin nikada za Trampa nije rekao da je genijalan, kako je to u Americi pogreŃno protumaĉeno i prevedeno, nego da je - koloritna liĉnost

oznaĉava kao suprotstavljenu, neprijateljsku zemlju i kako onda da Putin ne iskoristi priliku?

U tekstu koji ste nedavno objavili pod naslovom “Tramp oćima Rusa” navodite sliĉnosti izmeĉu svojevremene sovjetske politike i Trampovog dolaska na vlast.

I vi dolazite iz tzv. “osloboĉenog sveta” kao i ja, iako je moj svet bio sa mnogo manje sloboda nego bivŃa Jugoslavija. Vratimo se u 2000. godinu, u vreme Čejnijeve administracije. I, naravno, svi koji razumeju propagandu razumeće zbog ĉega je ja zovem Čejnijeva, a ne administracija Dĉordĉa BuŃa. Znamo ko je tu bio glavni. U to vreme je “cilj opravdava sredstvo” postalo normalno geslo ameriĉke spoljne politike. Odjednom smo u Americi poĉeli da sluŃamo argumente kakve bi izlagali Staljin ili Tito.

Dĉordĉ BuŃ je doŃao na vlast zahvaljujući dobrom marketingu i dobrim reklamama. Na isti naĉin treba posmatrati i Donalda Trampa, koji je stigao dokle je stigao baŃ zato Ńto ima nastup zvezde rijaliti emisija. U rijaliti-Ńouima tipa Survival normalno je da uĉesnici jedu bubaŃvabe i ĉupaju sebi kosu. I sada je u Americi, u ovom predsedniĉkom ciklusu, postalo normalno da takve stvari radi kandidat na izborima! I takva, iŃĉaćšena realnost je neŃto Ńto mi koji dolazimo iz bivŃih komunistiĉkih zemalja moĉemo da prepoznamo, jer je i naŃa stvarnost, iz drugih razloga, bila iŃĉaćšena.

Onda, dalje, Saturday Night Live (SNL, verovatno najpopularnija humoristiĉka TV serija koja parodira i ismejava politiĉare, prim. aut.) predstavio je Trampa na naĉin na koji se njemu nije dopao i on je reagovao vrlo sliĉno Putinu. U Rusiji je pre petnaestak godina bio popularan lutkarski satiriĉni Ńou i, budući da se Putinu nije dopalo kako je prikazan, on je Ńou zabranio. A upravo je ove nedelje

Srbija > Intervju Nina Hruščova

Tramp izjavio kako je došlo vreme da se otkaže SNL!

Amerikancima pozivi na ukidanje TV emisija zvuče šokantno, ali ne verujem da je srpska publika iznenađena. U tekstu o sovjetskoj i američkoj politici naveli ste i da je još Lenjin znao za važnost medija, novinare je nazivao "korisnim idiotima". Je li moguće govoriti o Trampovom naglom usponu u kontekstu medijskog izveštavanja?

Novinari, generalno posmatrano, uvek imaju mogućnost da izaberu kako će izveštavati, ali kasno su počeli da ga doživljavaju i analiziraju kao političara i kandidata. Izveštavanje o Trampu na početku je bilo zabavno i mediji su pratili i objavljivali svaku njegovu glupost. Donedavno gotovo i da nije postojala njegova plaćena televizijska kampanja, jer je imao dovoljno besplatnog pojavljivanja u medijima. Danas čujemo kako se mediji bune da se u kampanji ne priča dovoljno o vitalnim stvarima, ali ti isti mediji Trampu nisu postavljali vitalna pitanja na početku kampanje.

Na neki način možemo da kažemo da su mediji napravili Donalda Trampa. Da su mediji kreirali Trampa kao političku ličnost. U isto vreme, u poređenju s tim i takvim Trampom, sve informacije koje se pojavljuju u vezi s Hilari Klinton izgledaju nedovoljno zanimljivo i to na izvestan način njoj koristi. Jer, dok je američka javnost fokusirana na Trampa i rijaliti TV, neće biti fokusirana na politička pitanja.

Sa predsednikom Trampom Putin bi morao da izađe na crtu veoma rano. A to nije dobro jer su obojica već izjavila da je upotreba nuklearnog naoružanja u redu. U tom smislu mislim da Tramp predstavlja veliku opasnost i da je i Putin toga svestan. Mislim da je i Tramp "korisni idiot", ali da je u stanju da svet pretvori u opasno mesto. I stoga će, čini mi se, Putin morati da balansira između svog KGB uzbuđenja što tu postoji idiot koga je moguće iskoristiti i želje da živimo u svetu bez nuklearnog rata.

Zato bi ratne igre Putina i Hilari

Klinton bile mnogo predvidljivije. Mada sam ja uvek tvrdila da Tramp nije ušao u kampanju da bi postao predsednik nego da bi reklamirao svoj biznis. Da mu je to bio odličan način da stvori publiku za sebe i svoje proizvode. I sad izgleda kao da mu je cilj da uspostavi globalnu

rijaliti TV mrežu. I u tom smislu već je postigao ono što je želeo.

Pratite li kako je Tramp prikazan u ruskim medijima?

Prvo mi pada na pamet kako je Tramp donedavno govorio da su on i Putin prijatelji. Kakvi prijatelji? Putin i on se nikada do sada nisu sreli. Putin nikada za njega nije rekao da je genijalan, kako je to u Americi bilo pogrešno protumačeno i prevedeno, nego da je – koloritna ličnost. Nešto što bi moglo da se kaže za Žirinovskog. Tramp je, međutim, rekao da želi da bude prijatelj sa Rusijom. I ako bi neko rekao Srbiji – hoću da sam vaš prijatelj, Srbi bi verovatno rekli da je to dobra ideja.

Rusi generalno ne vole Hilari Klinton. Prvo, ona je žena, a mi smo još patrijarhalno društvo. Dalje, nazvala je Putina Hitlerom. Onda, nije zaboravljena njena glupost sa "Reset" dugmetom. (U pitanju je susret u Ženevi 2009. kada je, u nameri da popravi odnose između dve zemlje, Hilari Klinton tada u svojstvu državne sekretarke Amerike ministru spoljnih poslova Rusije Sergeju Lavrovu poklonila dugme na kojem je na engleskom pisalo "Reset", u značenju ponovo, ispočetka, sa

DEDA I UNUKA HRUŠČOVA: Nikita i Nina

pogrešnim ruskim prevodom “preopterećenje”, prim. aut.)

Dalje, Hilari Klinton generalno prema Rusiji i Putinu nastupa sa ideološkog, a ne sa stanovišta činjenica, i onda je jasno zbog čega nije popularna.

Ali, da odgovorim precizno na pitanje – posebno mi je milo što ovo mogu da objasnim za publiku u Srbiji, jer ovde se, kad pričam, gube nijanse. U tamošnjoj štampi, dakle, Tramp dobija pozitivne tekstove, ali ne zbog sopstvenih

zasluga nego na račun negativnih koji se odnose na Hilari Klinton. Ovo je teško da objasnim ljudima u Americi. Kao što znate, za njih je bilo kakav pozitivan tekst dobar.

Pratite li dešavanja u Srbiji i šire u regionu? Kod nas se stiče utisak da će Srbija morati da bira između Rusije i Zapada.

Znamo li koji je krajnji ishod glasanja u Crnoj Gori? Hoće li ući u NATO? Tu su se Rusi baš trudili. Ne slažem se sa sve većim

▲
Nina na času propagande

brojem analitičara u Americi koji imaju prilično uprošćeni pogled na svet i ne verujem da Putin namerava da ponovo uspostavi Sovjetski Savez. On želi Rusiju po meri Putina. Sve što mu je tu potrebno ili jednostavno da dobije – on će uzeti. Ali, to ne znači da će ući u Estoniju. Verovatno neće, jer bi cena bila previše visoka. Ali će izvesno ostati u Siriji do kraja. Postaraće se da aneksija Krima izgleda smisljeno iz ukrajinske perspektive. Ako Moldavija priđe NATO-u, mislim da je izvesno da će se umešati, ali nisam sigurna šta će uraditi povodom Crne Gore i Srbije.

Na izvestan način znamo šta hoće – da ostane na vlasti. I želi veliku Rusiju, makar to bila i iluzija. Ali, kako će do toga stići... Ne treba zaboraviti da je on šampion u džudou. U džudou nije jasno kako ćeš doći do cilja i to zavisi od protivnikovog otvaranja. I to treba razumeti kad je u pitanju Putin. On je napisao knjigu “Umetnost džudoa”, koju bi u Pentagonu trebalo da pročitaju.

Sa druge strane, imamo Trampa koji je napisao knjigu “Umetnost pravljenja dila”, pa tako i možemo razumeti ove dve političke figure. ❧

Uticaj second hand novinarstva

Pratite li ekspanziju ruskih medija kao što su Sputnjik ili engleski servis RT TV?

Kako da ne, i to mi je vrlo interesantno. Pogledajte RT (engleski servis, prim. aut) na kojem je jedno od glavnih lica Lari King (bivša zvezda CNN-a, prim. aut.) To je, da tako kažemo, “second hand” upotreba. Nije mu dat prostor kakav je imao ranije nego ga koriste. Ako dekonstruišemo RT to nije pravo, prvoklasno novinarstvo. Sa druge strane, ako je jedna te ista poruka ponovljena i u drugim medijima, te poruke dobijaju na legitimitetu. Kad slušate Sputnjik to čak nisu ni laži, tu je samo spin, i taj spin nije rafiniran. Razlog njihove sve veće popularnosti nije nužno novinarske prirode. Od 2000. godine i Čejnija, i u Americi je sve spin, a niko o tome ne izveštava niti ga dovodi u pitanje. I mnogo je lakše napraviti neprijatelja od Rusije nego od američkih nedemokrata. I naravno da je svet počeo da obraća pažnju. Treba pitati koja je uloga Rusije u Siriji ili Ukrajini, ali je isto tako legitimno pitanje i koja je američka uloga u svemu tome?

Dakle, nije uspeh Rusije i Sputnjika u tome što je izveštavanje dobro nego zato što Zapad ima sve lošiju reputaciju. Sputnjik ne izveštava o tome kako je Putin sjajan, što bi bila stara propaganda, nego kako je Zapad korumpiran. A to je tačno. Ovde je još u žiži izveštavanje tipa “Pogledaj kako su oni Rusi loši”, ali to više nikoga ne zanima, to je stara priča, tu sve znamo. Ono što ne znamo je znate li i vi da je i Zapad korumpiran i loš.